

Kluczowe kwestie dotyczące opłacalności produkcji świń w przypadku adenomatozy świń

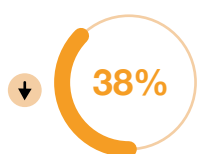
MSD AH

Wszyscy wiemy, jak trudno w dzisiejszych czasach być hodowcą. Powinieneś być świadomy wszystkiego, co ma wpływ na Twoje gospodarstwo - od kontroli procesów i standardów zdrowotnych, po dobrostan zwierząt i zrównoważony rozwój. I jakby tego było mało, musisz także radzić sobie z chorobami zakaźnymi, które często pozostają niewykryte, ale osłabiają wzrost świń i sprawiają, że wydajesz więcej pieniędzy na paszę, leki i zarządzanie.

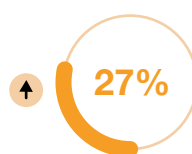
Dzieje się tak w przypadku enteropatii proliferacyjnej świń (PPE), znanej również jako zapalenie jelita biodrowego (**ileitis**) lub adenomatoza świń (PIA). Choroba ta wywoływana jest przez bakterię *Lawsonia intracellularis* (LI), która atakuje wiele gatunków ssaków, zwłaszcza jednak świnię, głównie w okresie ich wstępnej fazy tuczu i tuczu. *Lawsonia intracellularis* jest obecna na każdej europejskiej fermie, niezależnie od systemu produkcji - również w tych o najwyższych standardach zdrowotnych.

Adenomatoza świń wpływa na wydajność fermy i w konsekwencji pogarsza jej wynik finansowy.

Adenomatoza świń wpływa na wydajność fermy i w konsekwencji pogarsza jej wynik finansowy. Świnie dotknięte adenomatozą mają zaatakowane jelito cienkie do tego stopnia, że dochodzi do zaburzeń wchłaniania składników odżywczych. Przekłada się to na mniejsze tempo wzrostu przy takiej samej ilości spożywanego pokarmu. Wolniejszy wzrost mierzy się zmniejszeniem średniego przyrostu dziennego (ADG), a mniej wydajna konwersja paszy w stosunku do przyrostu masy ciała współczynnikiem wykorzystania paszy (FCR). Choroba może również powodować wzrost odsetka świń brakowanych, a w niektórych przypadkach powodować wysoką śmiertelność.



Średni przyrost dzienny (ADG) jest **radikalnie zmniejszony**
(o 38%)



Współczynnik wykorzystania paszy (FCR) **wzrasta**
(o 27%)

Podczas uboju, zróżnicowana masa świń utrudnia ich sprzedaż w jednej grupie wagowej. Cięższe świnię mogą być sprzedawane wcześniej, największym jednak problemem są te zwierzęta, które nie osiągnęły odpowiedniej wagi. Jeśli mamy dosyć miejsca, takie świnię mogą być karmione dłużej (co przekłada się oczywiście na większe zużycie paszy). Jednak gdy przestrzeń na fermie jest ograniczona, a tak właśnie zazwyczaj bywa, lżejsze świnię są sprzedawane po niższej cenie, co wiąże się z utratą dochodów i zysków, na którą jako hodowca trzody chlewnej nie możesz sobie przecież pozwolić.

Wpływ ekonomiczny na Twoją hodowlę jest znacznie poważniejszy, niż sądzisz:

- Oszacowano, że w Europie jest to koszt **aż 5 EUR na świnię**.
- W okresie tuczu na kontynentach takich jak Australia, przy produkcji podobnej do europejskiej, straty osiągały **25 USD** na lochę rocznie (Cutler i Gardner, 1988).
- W Wielkiej Brytanii **straty** z powodu zapalenia jelita biodrowego szacuje się na **2 do 4 milionów funtów rocznie** (McOrist i wsp., 1997).
- W raporcie z 2018 r.* autorstwa prof. Deralda Holtkamp'a z Iowa State University oszacowano straty spowodowane adenomatozą świń pod koniec okresu tuczu na kwotę od **5,98 USD do 16,94 USD na każdą sprzedaną świnię** (Tabela 1).

Tabela 1. Szacunkowa wartość pogorszonego ADG, FCR i upadków spowodowanych adenomatozą świń.

	Niedotknięte ileitis	Dotknięte ileitis dolna granica zmian ¹	Zmiana w dolnej granicy w stosunku do Niedotknięte przez ileitis	Dotknięte ileitis górna granica zmian ²	Zmiana w górnej granicy w stosunku do Niedotknięte przez ileitis
Średnia rynkowa waga żywca (kg/świnię)	126.20	123.10	-3.10	106.50	-19.70
Przychód (USD/sprzedaną świnię)	165.38 \$	161.33 \$	-4.06 \$	139.69 \$	-25.70 \$
Koszt produkcji (USD/sprzedaną świnię)	146.54 \$	148.46 \$	1.92 \$	137.79 \$	-8.75 \$
Zysk netto (USD/sprzedaną świnię)	18.84 \$	12.86 \$	-5.98 \$	1.90 \$	-16.94 \$
¹Zmiany w dolnej granicy • ADG spadł z 0,90 do 0,87 kg/dzień (-3,0%) • FCR wzrósł z 2,950 do 3,157 kg paszy/kg wzrostu (+7,0%) • Śmiertelność pozostała na tym samym poziomie ²Zmiany w górnej granicy • ADG spadł z 0,90 do 0,73 kg/dzień (-19,0%) • FCR wzrósł z 2,950 do 3,157 kg paszy/kg wzrostu (+7,0%) • Śmiertelność wzrosła z 4,0% do 5,0% (+24%)					

*Holtkamp D., Straty ekonomiczne związane z ileitis, 2018.

Zwykle mówimy o zapaleniu jelita biodrowego jako o niewidzialnym wrogu, ponieważ nie jest to choroba łatwa do wykrycia.

Najłatwiejszym do zaobserwowania objawem jest biegunka. Niestety jednak w przewlekłych i subklinicznych postaciach choroby biegunka nie występuje. Fakt ten utrudnia rozpoznanie zagrożenia w odpowiednim czasie. W rzeczywistości **najczęstsza postać zapalenia jelita biodrowego to właśnie postać subkliniczna**, co oznacza, że nie występują charakterystyczne objawy kliniczne, a to z kolei prowadzi do poważnych strat w produktywności bez dostrzeżenia przyczyny.

Ostra postać adenomatozy pojawia się zwykle w końcowych fazach tuczu wstępnego (u tuczników), ostatnio jednak obserwowana jest także na wcześniejszych etapach produkcji. Może to częściowo wynikać z zaprzestania profilaktycznego stosowania antybiotyków w paszach, które ograniczały wczesną proliferację bakterii. Ta zmiana w patogenezie *Lawsonii intracellularis* sprawia, że choroba jest jeszcze trudniejsza do zdiagnozowania.

Jak więc możemy walczyć z tak nieuchwytną chorobą?

Do tej pory tę bakteryjną chorobę leczono lekami doustnymi podawanymi w wodzie do picia lub karmie. Niestety jednak taka droga podania nie gwarantuje równomiernego spożycia leku przez każde zwierzę, dlatego nie można w ten sposób zapewnić niezawodnej kontroli.

Co więcej, presja społeczna i rosnące zapotrzebowanie na mięso wolne od antybiotyków, zauważalne dotąd zwłaszcza w Europie, w ostatnich latach rozszerzyły się na cały świat, przez co stosowanie antybiotyków u zwierząt hodowlanych jest obecnie ograniczone, również w Azji i obu Amerykach.

W nadchodzących latach stosowanie antybiotyków będzie jeszcze ściślej regulowane, zgodnie z wytycznymi WHO zawartymi w globalnym raporcie z 2014 r. na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Ponieważ w Unii Europejskiej takie podejście również staje się coraz bardziej powszechne, ograniczenia te będą coraz surowsze, włączając w to kontrolę wydawanych ilości antybiotyków. Biorąc pod uwagę tę perspektywę, jasne jest, że podejmowane przez nas decyzje będą opierać się nie tylko na skuteczności czy koszcie leczenia, ale także na potrzebie zmniejszenia ilości stosowanych antybiotyków.

Aby skutecznie walczyć z adenomatozą świń rozważ środki profilaktyczne, takie jak depopulację stada, częste czyszczenie i dezynfekcję. Aby uzyskać szerszą, bardziej skuteczną i długoterminową kontrolę, skonsultuj się z lekarzem weterynarii, który pomoże Ci uniknąć przyszłych ponownych zakażeń.

Kluczowe zasady, do których należy się stosować, aby, uniknąć zapalenia jelita biodrowego i jego rozprzestrzeniania się na fermie to:



Monitoruj: biegunki, istotne pogorszenie wskaźników produkcji (ADG i FCR), wyrównanie partii. Sprawdź je ze swoim weterynarzem.



Zwiększ częstość **czyszczenia i dezynfekcji**.



Kontroluj **obecność gryzoni**.



Zrób **przerwę w produkcji** po wykryciu zapalenia jelita biodrowego.



Przedyskutuj z lekarzem weterynarii możliwość ochrony loszek.



Rozważ z lekarzem weterynarii możliwości ochrony prosiąt.

Aby skutecznie kontrolować chorobę, nie zapomnij o kilku istotnych faktach dotyczących przenoszenia zapalenia jelita biodrowego:

Świnie zarażają się przez kontakt z **odchodami lub skażonymi narzędziami** nie tylko w okresie siewstwa bakterii, ale przez znacznie dłuższy okres, ponieważ ***Lawsonia intracellularis* przeżywa w środowisku** przez co najmniej dwa tygodnie po wydaleniu. Ponadto **gryzonie (szczury i myszy)** mogą być nosicielami *Lawsonia intracellularis*, musisz więc regularnie kontrolować ich obecność.

Podsumowując, należy pamiętać, że adenomatoza świń występuje na prawie każdej fermie, niezależnie od jej stanu sanitarnego - przeważnie w postaci ukrytej, subklinicznej - i ma duży wpływ na jej ekonomię.

Nie ma magicznego rozwiązania odpowiedniego dla całej populacji świń. Najlepszą alternatywę w zwalczaniu adenomatozy świń należy więc dobrać indywidualnie dla każdej fermy.